

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 kron, za četrta leta 2 kroni; ista naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

„Nemcem sovražni tok pri celjskem okr. glavarstvu.“

Kdo bi si mogel kaj takega misliti?! C. kr. okrajno glavarstvo v Celju naj bi bilo kar čez noč postalo Slovincem tako zelo prijazno, da bi mogli naši Nemci govoriti o kakem Nemcem sovražnem toku! Ne, to je pa že malo preveč špansko, skoraj bi rekli naravnost nemogoče. Ali vendar je prinesla sobotna „vahtarca“ članek pod tem zaglavjem, in mi smo se čudili in strmeli, da imamo baje pri našem c. kr. okr. glavarstvu take dobre prijatelje.

„Najnovejša zgodovina spodnještajarskih dogodkov“, pravi „vahtarca“, „je za eno senzacijo bogatejša. Okrajni glavar baron Apfaltrern je priznal v zadnji plenarni seji celjskega okrajnega zastopa storjene sklepe za pravomočne in je zavrgel protest nemških članov okrajnega zastopa, ki so ga vložili proti protipravno storjenim sklepom, z odlokom, ki je v svojem utemeljevanju res edin.“

To je torej oni protinemški duh, ki veje iz celjskega okrajnega glavarstva. Velemožni gosp. okrajni glavar je bil v svojem „baronskem“ odloku — tako „vahtarca“ — tako „naiven“, da se je povzdignil do gorostasnega krivega („krumm“) pravnega tolmačenja, da imajo Slovenci vzlic protestu svojih dobrih nemških prijateljev vendarle še nekoliko prav in je vsled tega storil svojo dolžnost. No, seveda v naših celjskih in obče spodnještajarskih razmerah je med slavnim uradništvom kaj malo take „naivnosti“, ki bi priznala Slovincem njih pravico. V resnici, nam samim se je zdelo čudno, da je na naši zemlji kak političen uradnik, ki je vzlic prusaškemu javnemu in zakulisnemu rovanju celjske nemčurske klike razsodil stvar tako,

kakor zahteva pravica in zakon. Stvar je namreč takšna.

Kakor smo svoj čas poročali, je pri zadnji plenarni seji celjskega okrajnega zastopa edini zastopnik celjskega nemštva, brnski urednik Ambroschitsch zapustil sejno dvorano, ker je mislil, da bo s svojim odhodom povzročil nesklepčnost. Pri začetku seje je bilo navzočih 23 zastopnikov. Med sejo je odšel g. Hribar in odložil svoj mandat g. dr. Filipič, ostalo je torej še 21 zastopnikov. To je dalo Ambroschitschu povod, da je odšel. Ali zmotil se je mož, kajti seja je bila še vedno sklepčna. Polno število zastopnikov okrajnega zastopa je 40, nadpolovična večina, s katero se mora sklepati, torej 21. Toda stvar se je predrugačila. Tekom poslovne dobe sedanjega okrajnega zastopa je umrl njegov član gosp. Walland, med sejo pa je odložil svoj mandat gosp. dr. Filipič, torej je znašalo število okrajnih zastopnikov po odhodu g. dr. Filipiča 38, za katero število je nadpolovična večina 20, in s to večino so se tudi sprejeli sklepi okrajnega zastopa. C. kr. okrajno glavarstvo je izprevidelo, da je ta zaključek popolnoma pravilen.

„Vahtarca“ navaja v potrditev svojega mnenja, da je bil odlok c. kr. okr. glavarstva „kriv“, tole v resnici naivno prisposodobno: „Celjski mestni svet ima 24 članov. Ako odloži 12 članov svoje mandate, ali je potem dovolj za sklepanje večina 7 članov?“ Res imenitno. Zakaj vendar ni vprašala, koliko glasov večine je treba, če bi vsi odložili svoje mandate? Saj pravimo, „vahtarca“ z njenim prebrisanim člankarjem vred naj pomete najprej neumnost izpred svojih dur, potem naj govori o naivnosti drugih. Da pa ji vsaj nekoliko odleže in da se ji nekoliko razbistri nje tmasto obzorje, podajemo tu, razsodbo upravnega sodišča v popolnoma enakem slučaju. Ako bi se „vahtarčni“ člankar nekoliko bolj brigal za resne stvari in bi mu ne bilo samo na

tem ležeče, da v svojem divjem srdi proti vsemu, kar je slovenskega v Celju, z neko posebno vztrajnostjo ruje in hruje povsod, kjer se je le količkaj nadejati, da bi mogel škodovati slovenski stvari in najsibo letá še kaj, če koristna, ako bi mu ne bilo samo na tistem, potem bi bil morda že sam našel to razsodbo upravnega sodišča. Pa morda jo je tudi on, ki v nadeji, da nam in c. kr. okrajnemu glavarstvu ni znana, jo je modro prezrl in se opira sedaj na svoje piškave primere. Razsodba upravnega sodišča pravi:

Upr. sod. 18/12., 1899, št. 9957, Budwinsky št. 13513. — „Člani okrajnega zastopa, ki so po preteku poslovne dobe dotičnega okrajnega zastopa že mrtvi ali so izstopili iz zastopa, se ne všttevajo med število članov, ki je odločilno za določitev absolutne večine.“

Dr. pl. Jabornegg se mora seveda preveč truditi, da napravi na Teharjih na podlagi kupnine 200 gl. 20 nemških volik in ne utegne čitati takih razsodb. Zato izhajajo v „vahtarci“ taki plitvi izbruhi, katere v slovenski izdaji prinaša „Štajerc“, kmetom pa deli kolporter Oechs.

Druge bolečine ima „vahtarčni“ člankar vsled § 47 postave o okrajnih zastopih, kjer se določa, da smejo zastopniki veleposestva izjemoma poslati k seji okrajnega zastopa svoje pooblaščenice. Tako je storil tudi g. vit. Berks, ki je bil zadržan udeležiti se plenarne seje, in je zato pooblastil tajnika celjske posojilnice gosp. Lončarja, da ga nadomestuje pri seji. G. Lončar res ni sedel celi čas pri mizi, temveč je nekaj časa slonel ob peči in prisedel k mizi šele pri glasovanju, kar pa menda vendar ni vzrok, da ne bi imel kot pooblaščenec vit. Berksa pravice glasovanja. Vit. Berks je bil kot državni poslanec vsled važnih posvetovanj glede delegacij-

LISTEK.

Stražar na svetilniku.

(Pripovedka, H. Sienkiewicz; prevel Iv. Vuk.)

II.

Ure, dnevi in tedni minevajo . . . Mornarji trde, da jih nekdo v temnih nočeh kliče po imenu, posebno ako je morje silno razburkano in nemirno. Pa če zamore klicati tako neizmerno morje, tembolj mora starega človeka klicati neizmerna in brezkončna večnost. In njeni glasovi so mu tem ugodnejši, čim več je pretrpel v življenju. In da človek sliši te glasove, potrebuje mir in zavoljo tega ljubi starost mir in samoto, kadar čuti, da bo morala kmalu v grob.

Svetilnik je bil starcu Skawinskemu tak tih kraj. Nič ni bolj enolično, nego življenje na svetilniku. Če bi mladi ljudje dobili to službo, pustili bi jo že za malo časa. Ta stražar na svetilniku je pa star, mrk in sam svoj človek. Ako slučajno ostavi svoje mesto, da pogleda med druge ljudi, se mu zdi, da se je zbudil iz spanja. Na svetilniku ni onih navadnih dogodbic, kakor v vsakdanjem življenju. Nebo je neizmerno, morje je neizmerno; in na sredi med njima živi osamljena in zapuščena človeška duša; stražar je

vedno sam, zatopljen v svoje misli. Eden dan je sličen drugemu, kakor jagode na molku. Sprememba vremena je tudi sprememba v življenju stražarja na svetilniku.

Ali Skawinski je bil tako srečen, kakor še nikdar v svojem življenju. Vsak dan je vstal zgodaj, se okrepčal in osnažil veliko steklo svetilnika; potem je pa gledal v neizmerno daljavo ter se ni mogel dovolj nagledati veličanstvenega razgleda. Videl je na modri morski površini mnogo ladij z belimi jadr, ki so se lesketale v žarkih solnca tako sijajno, da mu je jemalo pogled. Vse te ladje so plavale kakor lahkokrili galebi,* sedaj ena, zopet več, lepo druga za drugo. Izmed jader se je vsako jutro pojavil velik dim. To je bil parobrod, ki je prihajal iz Newyorka v Aspinwall ter puščal za seboj trak sijajne, biserne pene ter se nežno gugal na mirnih morskih valovih. Od druge strani je videl Skawinski tik pred seboj sam Aspinwall z živahno luk, v kateri je bil cel gozd jarbol. Dalje so se blestale lepe hiše in palače mesta. Z višine svetilnika so se videle te palače kakor galebova gnezda in ljudje so se videli kakor mravlje. Vsako jutro bi se slišal šum in bučanje ljudstva po ulicah, da ga ne bi ogluševal silni

* Galebi, morske ptice, podobne golobom, samo večje so.

žvižg velikega parnika. Opoldne je bilo vse tiho in mirno, galebi so se poskrili v razpoke pečin na otoku in drugod. Tudi morski valovi so utihnili, kakor bi se pomirili z vso okolico in svečana tihota je vladala povsod. Žolti pesek se je lesketal kakor čisto zlato in ogromni svetilnik se je smelo vzpenjal v oblake in delal veliko in črno senco. Ob taki priliki polastila se je starca neka blažena radost. In ko se je domislil, da bo vedno vžival ta božanstveni mir, si ni več ničesar želel. Čas je tekel in starci se je vedno naslajal s svojimi mislimi in najdenim pokojem. Popolnoma se je sprijaznil s svetilnikom, morjem in skalami ter se sprijateljil z galebi, ki so imeli na otočju svoja gnezda. In ti so se radi zbirali krog svetilnika.

Skawinski jim je dajal ostanke svojega obeda. Privadili so se ga tako, da so bili takoj krog njega, ako se je le kje prikazal. In starci je prišel med nje, kakor ovčar k svojim ovcam. Ob lepem vremenu je po dnevu pobiral tečne spolže in školjke, po noči je pa ob svetlobi svetilnika lovil ribe. Na otočju ni rastle drugega kakor samo neka vrsta debele in mastne trave. Ali za odškodnino za to siromaštvo je imel krasen razgled. Opoldne, ko je bilo vreme jasno in mirno, je lahko pregledal vso okolico tja do tihega oceana. Kokosova in palmova stebila so

skega zasedanja zadržan udeležiti se seje okrajnega zastopa. V koliki meri je bil vit. Berks upravičen odposlati svojega pooblaščenca k seji glede na določbo, da je to dovoljeno le posestnikom, ki nimajo v okraju stalnega bivališča, je politična oblast razsodila popolnoma pravilno, ker vit. Berks stalno biva na Dunaju in le tuptam prihaja na svoje posestvo v celjskem okraju.

Ni niti naša dolžnost niti naš namen celjskemu okr. glavarju baronu Apfaltrernu peti hvale zaradi njegovega odloka v tej stvari, ki sploh ni mogel in smel drugače izpasti, kakor je — ako bi bil odlok drugačen, bi bilo to naravnost kršenje zakona — ampak opozoriti smo hoteli le naše ljudstvo na nesramni način boja celjske nemškutarije, kateri je vsako sredstvo dobro, da ji le pomaga do njenega cilja — oškodovanju Slovencev. Sami pri sebi ti ljudje takointako priznavajo, da je v predležem slučaju ves krik in vik zastoj, da dejstev ni mogoče ovreči s še tako zvitim zavijanjem zakona in pravice, ali vzlic temu vpijejo in razsajajo, kakor bi se jim bila zgodila največja klica. Njihov namen ni pripomagati resnici do pravice, o ne, s svojim rovanjem hočejo le vplivati na c. kr. oblast, da bi v enakih in podobnih slučajih stopila na njihovo stran in sploh ostala na njihovi strani, neglede na to, ali se godi komu krivica, da imajo le oni svoj dobiček pri tem. Kaj naj potem narod misli o taki c. kr. oblasti, to jih ne briga. In kaj bi bile c. kr. oblasti, ako ljudstvo izpozna, da je njih delovanje pristransko? Na to je pač odgovor lahek. —

Drugi namen celjskih kričočev je odvrniti slovenske volilce od svojih slovenskih zastopnikov. „Vahtarca“ in njen zaveznik „napredni Štajerc“ sta se oba naenkrat razkoračila nad okrajnim zastopom in celjskim okrajnim glavarjem z namenom, nekoliko poagitirati za mandatov lačne celjske nemške gospodke. To je bil glavni namen napada na okrajnega glavarja. Kakor je videti, se jim je stvar temeljito pokvarila, dasiravno se je Oechs tako mučil s kolpor tažo „Štajerca“. Slovensko ljudstvo je toliko bistroumno in pametno, da se ne vsede na tako neumno nastavljen limanice. Čim bolj sramotita „vahtarca“ in „Štajerc“ politično oblast, tem trdnjše je naše ljudstvo prepričano, da je ista razsodila pravično, ker je pravico prisodila Slovincem, posebno že zato, ker se to le redkokedaj zgodi, takrat, kadar že ni drugače nikakor več mogoče.

Novi glasovi o organizaciji slov. obrtnikov na Štajarskem.

Pred kratkim smo pozvali moše, ki imajo srce in razum za organizacijo slovenskega obrtništva, naj razvijajo svoje nazore in načrte o tej

zadevi v slovenskem časopisju, da se pojmi zbistrijo in pridemo gotoveje do uspehov. V štev. 7. mariborske „Südsteierische Presse“ se je imenovan dopisnik temu pozivu odzval in podal dragocene podatke o organizaciji našega slovenskega obrtništva. S tem pa stvar še ne sme biti pri koncu, treba bode še večje jasnosti in treba bode stvari iti še iz drugih strani na dno ter idejo organizacije narodu še razumljivejše predložiti ter v srce vcepiti, predno se snidemo in končno sklepamo.

Danes se dotaknemo na kratko nekaterih predlogov, sproženih v omenjenem članku mariborskega časopisa.

Da bodi organizacije vodilna ideja varstvo stanovskih koristi, to je samo ob sebi umevno in smo mi to od prvega početka povdarjali. Stara sredstva krepiti slovenski živelj, veselice, zabave, javni nastopi v društvih itd. so v gotovi meri gotovo uspešna, toda skušnja uči, da njih vpliv od leta do leta pojema. Čas je, da to izprevidimo vsi in združitev in okrepitev narodnih vrst skusimo doseči kakor se to godi drugod s pospeševanjem koristi posameznih slojev naroda. Naše obrtništvo si moramo takorekoč večinoma šele vzgojiti ter zbrati raztresene posameznike v skupino. Dobimo jih pa skupaj le, ako vcepimo istim že v naprej prepričanje, da bode nova organizacija obrtnikom v sedanjih hudih časih uspehe v njih pridobitnem delovanju zagotavljala.

Posredovanje za službe in za delo bode se moralo resno v pretres vzeti. V ta namen bode pa treba pred vsem dobrega pregleda glede razmer in oseb. Zato naj se že zdaj deluje, naj se delajo zaznamki naših obrti in tudi slučajev, kjer bi se našim ljudem še lahko zagotovilo existenco. Tedaj bode posredovanje postalo mogoče. Imamo veliko število nadarjenih mladih ljudi raztresenih po domači in tujih deželah, kadar bi pa katerega potrebovali in lahko oskrbeli, zanj ne vemo.

Posredovalni zavodi, ki so nujno potrebni, bodo lahko blagodejno vplivali, ako se bodo lotili težavnega, pa tudi hvaležnega dela, ki nas v tem oziru čaka. Zadostovala pa ne bode ena posredovalnica, trebalo jih bode na raznih krajih, a morale bodo ravnati po enotnih načelih in gojiti tesne stike in zlasti imeti tudi svoje skupno središče. Z vsem tem se bode posredno najuspešneje ustrezalo predlogu imenovanega dopisnika, omogočiti spretnim mladim možem samostojnost.

Ustvariti podlago za bodočo obrtno zbornico za Spodnje Štajarsko mora, stem se strinjamo, biti eden izmed vzorov našega obrtništva. Gornje Štajarsko ima svojo obrtno zbornico in vsled tega tudi svoje zastopnike v državnem in deželnem zboru, Gradec ima drugo obrtno zbornico, a za Spodnje Štajarsko se je ni uvedlo, ampak nas djalo pod graški komando. Spodnja Štajarska z vso pravico zahteva lastno obrtno komoro.

Seveda je do dosege iste še daleč, a za časno ustvarimo nadomestilo v svoji zasebni organizaciji našega obrtništva. Če se bode naše obrtništvo okrepilo, bode potreba sama tudi za nas posebno obrtno zbornico vstrarila in izposlovala.

Tudi zadevo ustanovitve obrtnih šol povdarja dopisnik. S kolikšnimi težavami se imamo v tem oziru vsled sovražnosti državne in deželne vlade nasproti slovenskemu življu boriti, vsi vemo. Izpred oči pa zahteve obrtnih šol kljub temu ne smemo spustiti. Česar nam pa šole ne ponudijo, začasno drugače namestimo. Širimo razumevanje obrtnih zadev s shodi, društvi in časopisjem med občinstvom. Glede časa, ko bomo pa šole dobili, veljalo bode isto, kar o obrtni zbornici. Ustvarimo živo potrebo istih in slednja sama nam jih bode pridobila.

Razun teh točk omenjenih jih je v gori označenem članku še več. Pa kakorkoli so predlogi uvaževanja vredni, niso še polnoštevilni, kakor tudi naši dosedanji niso. O vsem tem še drugič.

Ob koncu se spomnimo z malo besedam še zaključka tozadavnega sestavka „Südsteierische Presse“.

Člankar se boji, da bi namerovano organizacijo oviral razširjeni sistem narodnega izkoriščanja. Menda ga razumemo, kaj misli. Njegovi želji se vsled tega pridružujemo. Krivo bi pa bilo vsled te prikazni, katera se zdi dopisniku tako vsestransko vgnezdjena, nad uspehom organizacije obupati. Seveda tudi mi priznavamo, da bi bilo zelo veselo, ako bi mogli sebične in koristolovske ljudi najprej spremeniti v nesebične angelčke. Pa zato nimamo moči in ne pooblaščenja, pa tudi za uspeh ne nade. Sploh se do sedaj ni oglasil za sodelovanje pri organizaciji obrtnikov še nobeden izmed števila onih, ki bi bili da na glasu kot narodni izkoriščevalci. Da se temu izognemo, pripravljajo naj se torej oni, ki menijo, so prosti očitanja sebičnosti ter naj požrtvovalno pripomorejo k uspehom. Siliti nikogar ne moremo, a rabiti tudi nikogar, ki bi se ne hotel vglobiti v živo potrebo nameravanega početja in bi ne imel za isto razuma. Računati bome morali s spoznanjem, da se tudi v danih razmerah moramo potruditi, vsaj kaj skromnega doseči, omenjene zapreke pa rajši obiti nego jih z neza dostnimi silami hoteti v korenini zatreti. Gladkega, za vse slučaje veljavnega pravila ne bomo tako lahko iznašli za življenje, kojega pota so skrajno vijugasta in raznovrstna. Življenje bode tudi glede obrtništva ostalo ljut boj medsebojnih koristi. Skrb organizacije bodi, trdosti tega boja kolikor možno ublažiti ter ga napeljati na pota, po katerih se bode pospešil tudi narodov blagor.

se dvigala kakor sveče v oblake. Dalje tam za Aspinwallom in Panamo je videl ogromen gozd, nad katerim se je vsako jutro in vsak večer nekaj čudnega rumenilo. Bil je to pravi ekvatorialni gozd, obrobjen z morem, poln najlepšega eksotičnega drevja in cvetja.

Na svoj daljnogled je starec vse jasno razločil. Videl je opice in pisane papige, ki so skale in se podile po drevju. Skawinski je te gozdove dobro poznal. Videl jih je celo od blizu. Ko mu je utonila ladja na Amazonski reki, je blodil več tednov po njih. Dobro je znal, koliko nevarnosti se skriva v tem krasnem in veličanstvenem gozdu. V mnogih nočeh, katere je tam prebil, je videl ogromne udave, poznal dobro ono skrivnostno močvirje, v katerem je bivalo polno krokodilov. Kako težko je živeti človeku v takih gozdovih, kjer so poedini listovi desetkrat večji, kakor on sam in kjer je vse polno strupenih mušic in komarjev. Vse to je poznal, saj je vse to sam doživel in zato le tem veselejše gledal te gozdove, ker je vedel, da se brez skrbi divi njih krasoti, ker mu več ne morejo škodovati. Njegov svetilnik ga je branil vsega. Zato ga je pa zapuščal samo v nedeljo. Tedaj je oblekel svojo sivo stražarsko suknjo s srebrnimi gumbi, si obesil vse svoje medalje na prsa in ponosno dvignil glavo, ko je prišel iz cerkve. Ljudje so

pa navadno govorili: „Naš stražar je pa zelo dober in pobožen človek!“ Vendar se je vsako krat po sv. maši hitro vrnil na svoj svetilnik. Le tedaj, ko je bil na svojem otočiču, je bil popolnoma srečen.

V nedeljo je čital svoj španjolski časnik, ki ga je kupil v mestu, ali pa „Newyorški Herald“, katerega mu je posojeval g. Folcombridge. Najpozorneje je čital novice iz Evrope. Ubogo staro srce! Živel je na svojem svetilniku, a srce mu je še vendar hranilo drage spomine za kraje na drugi zemeljski polkrogli. . . . In ko so mu pripeljali hrano, se je s pristaniškim stražnikom Johnsom nekoliko pomenil o politiki. Ali pozneje je postal siten in mrk. Ni več prihajal v mesto, ni čital časnikov, ne razpravljaj politike z Johnsom. In tako je preteklo več tednov, da ni videl nikogar, in nihče ne njega. Edino znamenje, da še živi, je bilo, da je zmanjkalo hrane, ki so mu jo redno donášali, in da je vsak večer točno prižgal na svetilniku luč, tako točno kakor izhaja solnce. Ali domotožje ni bilo vzrok njegove čmernosti, ampak neka čudna antipatija, koja je lastna starim ljudem. Starcu je ves svet bil na njegovem otoku. Preveč je bil uverjen, da ostane na svetilniku ves čas svojega življenja, in dalje se ni briga. Bil je pravi mistik. Modre oči so mu bile večkrat vlažne in vedno so gledale

nekam v daljavo. V svoji samoti je jela starcu pojemat nekdanja samostalnost in ponos. Ni več razmišljeval o ničem in zdelo se mu je vedno, da je nebo in morje, galebi in pečine — da je vse to samo ena velika in tajinstvena duša in da ta duša živi. Bil je preveč vglobljen v tužne misli in sanjaril. In v tem sanjarjenju si je domišljjal, da ga nekdo nosi v drugi svet, kjer je večni mir in pokoj!

III.

Skawinski se je prebudil tudi iz tega sanjarjenja.

Ko so mu nekega dneva zopet na čolnicu donesli hrano, so mu seboj prinesli tudi majhen sveženj. Na njem so bile poštne znamke Zedinjenih držav in na zavitku jasen naslov: „Skawinski Esp.“. Radovedno odpre starec sveženj in zapazi knjige. Vzame eno v roke, jo pogleda in da zopet na stran in roke mu zadržajo. Drgne si oči, kakor bi ne verjel, da bedi. Bila je to knjiga pisana v materinskem jeziku. Kako je prišla ta knjiga sem in kdo bi mu jo poslal? V prvem trenutku je čisto pozabil, da je v začetku nastopa svoje stražarske službe čital v „Newyorškem Herald“ ustanovitev poljskega društva v Newyorcu in da mu je poslal polovico svoje mesečne plače, ker itak ni znal, kaj naj počne z denarjem na svetilniku. In društvo mu je v

Celjske in štajarske novice.

— „Njen korporal“. Obudoveli trgovec Matevž Copat ima v svoji hiši za gospodinjso svojo sestro Rezi, pravega „hišnega zmaja“, ki vse vidi, vse sliši in vse ve, pri čemer seveda ni čudno, da je kuharica, ki je sedaj v hiši že deveta v mesecu. Copatov sin Rudi je pri huzarjih navaden rekrut, na milost in nemilost izdan korporalu Istvanu. Kuharica Marička ima pri huzarjih ljubčka, korporala Martina. Istvan pride v Copatovo hišo povedat Marički, da je moral Martin odmarširati. Pri tem ga zaloti Rezi. Istvan se skriva v omaro, Rezi ga najde in zapodi iz hiše — Rudijevega korporala. Baronesa Rumpsburg, stara devica, ki bi se grozno rada omožila, išče moža, ki jo je med deseto in enajsto uro zvečer v mestnem parku rešil iz ribnika. Copatov varovanec in trgovski pomočnik Nace Keber je našel v mestnem parku sliko mlade ženske, v katero se zaljubi in jo išče povsod. V njegovi nesrečni ljubezni ga tolaži le to, da Copatova hčerka Pavla tudi nesrečno ljubi Rudijevega in svojega nekdanjega hišnega učitelja, tehnika Svetliča. Nesreča, ki jo je zakrivila Rezi s tem, da je pokazala Istvanu vrata, se mora popraviti. Drugega pomočnika ni, kakor da se Istvana povabi na kosilo. Ker isti ne pride pod drugim pogojem, nego da ga povabi Rezi sama, gre res ta v vojašnico in Istvan pride. Po imenitno papriciranem kosilu, katerega se udeležita tudi baronesa in Nace, po precejšnjem številu steklenic tokajca pije vse razun Rezi ke bratovščino. Da pa Rezi končno ne odide brez vsega, pritisne ji Istvan z željo, da bi dobro teknilo, poljub. V tretjem dejanju se kažejo nasledki kosila. Zbližata se tudi Rezi in Istvan. Rezi je vsa drugačna, ne jezi se več, ne zmerja več, končno, ljubezen je tudi pri nji začela delovati. Stvar postaja vedno bolj zamotana, dokler se končno povoljno ne reši. Kako, pridi vsak pogledat sam. — Podatke o vstopnini itd. priobčujemo med društvenimi poročili.

— „Slovensko delavsko podporno društvo“ v Celju razpošilja slovenskim delodajalcem sledeči poziv: „Vaše blagorodje! Kot zavedni Slovenci stremimo za tem, da pridobimo vsako pevsko moč, katero je mogoče vporabiti za povzdigo in razširjenje slovenske pesmi. Vsled tega se obračamo do Vas s prošnjo, da blago volite svoje pomočnike, kateri so gotovo tudi zavedni Slovenci, opozoriti, da naj pristopijo k našemu „Slovenskemu delavskemu podpornemu društvu“ in če je mogoče, tudi sodelujejo pri društvenem pevskem zboru. Slehrni bo našel pri nas odprta narodna srca in za svojo zabavo dokaj prijetnih ur v poštenu družbi. Blagovolite svoje gg. pomočnike k temu vzpodbujati in navduševati.“ Z veseljem priobčujemo ta poziv z iskreno željo, da bi se mu odzvali vsi slovenski delodajalci, trgovci in obrtniki, kajti čim moč-

nejše bo društvo, tem večji dobiček bo imela pri tem naša sveta narodna stvar. Petje je posebno ona privlačna moč, ki vabi v društvo naše delavce, ako bi petja ne bilo, bi društvo najbrž zaspalo. Zato je gotovo ta poziv društvenega odbora prav umesten, posebno ker se je v zadnjem času nekaj začelo kršiti. Mislimo, da se nam ne bo zamerilo, ako opozorimo na to, da brez petja ne bo društva, in petja ne brez pevovodje in pevcev. Komur je na tem ležeče, da društvo še nadalje tako napreduje, kakor je dosedaj, potrudi se po svoji moči v dosego skupnega cilja. Kdor ne bi hotel pomagati zidati, naj pač gleda, da ne bo podiral! — Pevske vaje so vsak torek in petek točno ob pol deveti uri zvečer.

— Staremu Ibrahimu je bila ta oaza, kakor smo že rekli, popolnoma neznana. Zmajevaje s sivo glavo se je postavil zopet na čelo karavani. Še pol ure in že jih je ustavila straža ob vhodu v mesto, ki je zavzemalo precejšen del oaze. „Selam alejhi effendum!“ „Alejhi mu selam! Kdo ste in odkod prihajate?“ „Effendum, karavana je last po vsem svetu znanega trgovca, bogatega Ali ben Mahmuda, ki ima v Kahiru svoje velikanske zaloge vsakovrstnega blaga, jaz pa sem, effendum, Tvoj najudanejši sluga Ibrahim, kateremu je izročil Ali ben Mahmud to karavano, da jo vodim v Timbuktu in nazaj. Vračamo se. Zašli smo nekoliko in opešali skoraj že v puščavi in, da nam ni dal Allah videti vašega bivališča, bi nas bil dohitel naš kismet v peščinem morju. Dobri effendija (gospod), dovoli nam, da vstopimo v mesto Tvojega gospoda, da se okrepčamo in nadaljujemo svojo pot.“ To reši je posegel Ibrahim v svoj pas, izvelkel mošnjo in hotel stisniti stražniku zlato medžidijo v roko, toda stražnik je odklonil: „Ne, v slavni vladavini slavnega padišaha saharškega ni treba dajati bakšiša, da se odpro vrata lačnemu in žejnemu, da se dovoli vhod utrujenemu potniku. Le idite in recite šukjur Allahu, da ste dospeli semkaj. Tamkaj na levi je karavanseraj, v katerem se lahko spočijete do mile volje.“ „Allah ti daj uživati vse sladkosti sedmih dženetov za Tvojo prijaznost“, se zahvali Ibrahim in povede karavano v nakazani smeri. — Kako so strmeli ti ljudje, ko so gledali še nikdar videna čudesa. Po krasnem palmovem drevoredu, katerega so na obeh straneh obdajali divni parki z vsemi mogočimi olupšavami, vodometi, kipi, cvetličnimi nasadi itd. Med bujnim zelenjem se je vil potočič, kakor srebrni pas, a preko njega napetih nebroj mostičev. Srečavali so jih ljudje vseh plemen, beli Evropejci, zagoreli Arabci in črnci, a na licu vseh se je čitalo zadovoljstvo in radost. Začudili so se pa šele, ko so dospeli v mesto. Palača ob palači, ena lepša ko druga; med njimi široke ulice in trgi, po ulicah električni tramvaj vse kakor v Parizu, Londonu in drugih večjih evropskih mestih. Bogato oblečene dame so šumele

mimo njih, gospodje, oblečeni po najnovejšem pariškem kroju, so sedeli sredi temnopoltih Beduinov, ogrnjenih z omazanimi haikome prd kavarnami, kadili nargile in igrali šah. Iz ogromnega poslopja z napisom „Ljudske šole“ v francoskem in arabskem jeziku se je ravnokar prav po evropski pripodila cela vojska otrok, belih, rujavih in črnih, saj pravimo, vse kakor v Evropi. Sredi prostranega trga, okrašenega z obeliski in sfingami je v nalašč zato pripravljenem pavilonu svirala vojaška godba veselo koračnico, ob kateri je naša karavana pozabila vse prestane težave. — Velikanska množica ljudi je poslušala godbo. Kar se začujejo glasovi: Car prihaja! Klic je šel od ust do ust in kar naenkrat je zagrmelo: „Allah padišah, Allah! — Živijo car, živijo!“ Na krasnem arabskem belcu je prijezdil car Sahare v spremstvu svojih v zlatu in dragih kamenih se lesketajočih dvorjanikov, za njim je jezdil oddelek konjice. Ljudstvo ga je vedno burnejše pozdravljalo in car je milostivo in prijazno odzdravljaj. Stari Ibrahim se kar nagledati ni mogel tega sijaja in z njim vred so vsi nje govi drugi klicali kar drug za drugim v največjem čudu svoj: „Allahi, Vallahi, Tallahi!“ Car je bil že v njihovi bližini. Iskri belec pač ni bil navajen duha velblodov, ki vobče konjem ne ugaja, in začel se je spenjati. Usoda je hotela, da je ravno Ibrahimov velblod, ki je bil tudi sicer precej muhast, hotel po vsej sili oprostiti se svojega tovara. Vrgel se je na tla in začel biti z nogami na vse strani. Car je bil že v neposredni bližini. Belec se spne nenadoma kvišku, in car, ki ni bil pripravljen na kaj takega, pade s sedla. (Dalje ali konec prihodnjic.)

— Zopet eden. Tukajšnji poštni uradnik g. Zorko Lichtenegger je premeščen v Gradec. — Kmalu ne bo na celjski pošti nobenega Slovence več.

— Neki celjski nemčurček se je povzpел do junaškega dejanja, da je kupil dopisnico, nekaj neumnosti nanjo napisal in jo poslal našemu uredništvu. Ubogo nemčurško revše, ne misli, da ne vemo, odkod prihaja ta žlobudra. Dopisnica se glasi takole: „List „Domovina“ imaš pač imaš v tvojih številkah pravo žabje reglanje, tako da sramote pač pred ljudstvom dobene nimaš, alj je to oliko za slovenski narod, da bi pač enkrat bog tudi tvojo svetilko razsvetil, in „Domovina“ kaj bolj pametnega za reglala, drugač pač bralci reči morajo „osel, osla napravi“. Celjski tujc. Takih tujcev imamo še mnogo v Celju, dobro da sami priznavajo, da nimajo tu med nami nikakih domovinskih pravic. Pojdi „celjski tujc“ in ne vrni se več!

— Čudno, zares čudno. Pravi se, pravilo se je, in čita se že tudi, da g. Jos. Kunej, župnik v Zgornji Ponkvi, ljudi, ki ga pridejo vprašat za svet, h kateremu odvetniku bi naj s kako zadevo šli, priporoča dr. Janeza Stepischnega v

zahvalo poslalo to knjigo. Prispela je čisto na ravnim potom, ali stavec tega ni mogel razumeti. Poljska knjiga v Aspinwallu, na njegovem svetilniku, v tej samoti?!

To je bilo za njega nekaj izvenrednega, spomin iz davnih časov, pravi čudež! In sedaj mu je bilo, kakor onim mornarjem, kadar jih je nekaj poklicalo z ljubeznivim glasom, v tihi mirni noči.

Nekaj časa je sedel z zaprtimi očmi in premišljal, da je vse to prevarljivi sen in da bo vse izginilo. Ali to ni bilo tako. Razrezani svetnjak je lezal pred njim in na njem odprta knjiga. Zopet je vzel knjigo v roke in v tej poldnevni tihoti mu je srce burno utripalo. Pogleda v knjigo. To so bile pesmi. Na čelu je bil z velikimi črkami tiskan naslov, in pod njim z manjšimi ime pisatelja. To ime ni bilo neznano Ska-winskemu. To je bilo ime velikega pesnika, katerega dela je čital že pred tridesetimi leti v Parizu. Potem je, bojujoč se pozneje v Algiru, slišal od svojih rojakov o veliki slavi poljskega velikana, a sam ni čital ničesar, ker je bil preveč obložen z vojaškimi posli. Leta 1849 je prišel v Ameriko ter se v svojem pustolovskem življenju ni nikdar nameril na svojega rojaka, niti ni čital poljskih knjig. In zato je sedaj tembolj hrepeneče obrnil prvi list. Zdelo se mu je,

kakor da se dogaja nekaj svečanega na otočju, a vendar je vladala največja tihota. Na zvoniku v Aspinwallu je ura odbila pet; na vedrem nebu ni bilo najmanjšega oblaka, le nekoliko galebov je krožilo po mirnem zraku. In morje je bilo, kakor bi spavalo, le valovi so potihoma oplakovali obrežje. Iz daljine so pa gledale bele palače iz Aspinwalla in vitke palme so se dvigale v nebo. V resnici vse je bilo svečano, veličanstveno in tiho.

Naenkrat se je zaslišal v tej tišini drhtajoči glas starcev; — čital je glasno, da bolje razume:

„Kakor zdravje si mi, Litwa domovina, ker pozdravlja te le on z ljubavjo sina, kdor te nima več. Slavil lepoto tvojo bom, ker le za njo vso dobo ginem svojo!“

Skawinskemu pojema glas, črke začno ple-sati pred njegovimi očmi in v srcu se dvignejo burni valovi, ki so rastle višje in višje ter ga objemali... Ali premaga se in čita dalje:

„Sveta Mati, ki ti Czenstochovo brani divna moč in Ostrej, z zidom grad obdani

* To so prvi, vsakemu Poljaku dobro poznani stih iz Mickiewicevega „Pana Tadeusza“.

Nowogrodski trdni z narodom mu vernim!

Kakor si v mladosti s čudežem neizmernim

me rešila, ko so me privedli k tebi, ter že mrtev — spet oživel sem sam sebi,

da sem mogel k hramu Tvojemu spet priti

Boga za življenje svoje zahvaliti — s čudežem nam domovino boš rešila!

Otemnelo čustvo se prebudi in stavec vzdihne in se vrže na zemljo. Beli lasje se mu pomešajo s peskom na žoltih tleh. Preteklo je štirideset let, ko ni videl svoje rojstne zemlje in Bog zna, koliko let da ni čul materinega jezika. A sedaj je ta jezik sam prišel k njemu. Prišel je preko neizmerne morja in ga našel v tej samoti — našel ga je dragi in sladki materin jezik! Stavec je ležal na tleh, a to ni bila bol, ki ga je vrgla na tla, ampak silna in neizmerna ljubav domovinska, pred katero je vse drugo prazna ničla. Stavec je s svojimi solzami prosil svojo drago domovino, naj mu oprost, da je tako daleč od nje, da je skoraj pozabil na njo. Ali sedaj mu je duša, kakor s kakim čudežem ozdravljena. In srce mu je drhtelo. Ure so tekle druga za drugo ali on se ni ganil; galebi oble

Celju, ter mu pošilja stranke! Slovenski župnik, ter nemški odvetnik, in še dr. Stepisch-negg. To je res čudno. Kaj se naj reče k temu?

— Kako se prestopi namreč k protestantom, o tem piše celjska „vahtarca“ vselej, kedar ji zmanjka drugega gradiva, pa tudi sicer večkrat. Stori to in to, potem si protestant, in na koncu še „Los von Rom — proč od Rima“ in zopet smo nekoliko poagitirali za našo mater Germanijo. Radovedni smo, koliko dobiva „vahtarca“ podpore od kakovega „Gustav-Adolf-Ver-eina“ za svojo protestantovsko agitacijo, kajti zastoj to ni. Čudno se nam le zdi, da ne prestopi več naših celjskih Nemcev k protestantom, kajti ono, ako piše „vahtarca“, da je v zadnjem času prestopilo zopet več njenih pristašev k edino zveličavni veri nemškega samopašnika Lutra, tedaj pač lahko rečemo, da je „teh več“ bilo zelo pičlo število, ker si ga „vahtarca“ ni upala povedati. Zakaj neki nič ne izdajo vse „vahtarčne“ agitacije pri naših Nemcih? Vzrok je denar in zopet denar. Naši celjski nemški trgovci pač dobro vedo, da ne bi dobili niti vinarja več od našega slovenskega prebivalstva, ako bi se izvedelo, da so prestopili k protestantom. Sicer je našim Rakuzem itd. zelo malo na tem, ali so protestanti ali katoliki, kajti eno ali drugo so in bi bili tako in tako le na papirju, toda še danes bi bilo to vse luteransko, ako bi se ljudje ne bali za svoj žep. Zato se vjema na „vahtarčne“ limanice kvečjemu kak možiček, kateri upa, da bo morda padel od „südmärke“ ali kakega drugega vsenemškega društva kak grošek v njegov prazni žepek. Za take ljudi pač ne zavidamo protestantov; so pač lahko ponosni nanje.

— Teharje. Dne 21. t. m. je bil pri nas dobro obiskan živinski sejem. Prišli so celo kupci iz Hrvaške in daljne Ogrske. Kakor je obče znano, je na sejmišču malo dobrih gostiln, v katerih bi se sejmarjem dobro postreglo. Gospa Marija Koželj je v ta namen z velikimi stroški zgradila tik sejmišča hišo, v kateri naj bi bila ob semanjih dneh začasna gostilničarska obrt. Prej je dobila dovoljenje zato, sedaj je pa slavni občinski odbor prošnjo odklonil. Vzrok — ker je gospa Koželj Slovenka. To so pač žalostne razmere na Teharjih. Zadnji čas je pač, da se vrže nemčurstvo iz občinskega zastopa.

— Žalec. Redkokečaj imamo v Savinski dolini priliko, slišati krasne zvoke vojaške godbe. Zato hočemo o priliki „kostumnega venčka“ tudi godbi nakazati takšen prostor, da bo vstreženo p. n. plesalkam (cem) in tudi p. n. poslušalcem. Ukrenilo se je nadalje tudi to, da bodo onim milim nam gostom, ki ne mislijo čakati zjutranjega vlaka, pripravljeni vozovi vsako uro v porabo. Vabila so že razposlana. Znana gostilna gosp. Viranta („pri Kroni“) nam je porok, da bode vsakomur z dobri mi jedili in izborna pijačo

kar najbolje in najhitreje ustrezno. Torej 6. svečana na svidenje v Žalcu!

— „Štajerčeve“ laži. Kakor na Koroškem, tako se tudi na Štajarskem pri volitvah ne gre za boj med „naprednjaki“ in „klerikalci“, ampak za boj med „Nemci“ in Slovenci. Pri zadnjih volitvah v okrajni zastop gornjeradgonski so lagali „Štajerčevi“ agitatorji, da se gre za boj med „klerikalci“ in „naprednjaki“, ne pa med „Nemci“ in Slovenci. Ko so pa bile volitve gotove in je zmagal zopet Wratschko, brzojavili so z velikim veseljem v nemške liste, da so zmagali „Nemci“ na celi črti. Žalibog, da je šlo na ta način tudi nekaj narodnih mož „Štajercu“ na lim. Na ta način zmagali so pa tudi „Nemci“ pri okrajnem zastopu v Brežicah in v Slovenski Bistrici. Na ta način skuša „Štajerc“ pridobiti tudi volilce za okrajni zastop v Celju, Ptuj in Mariboru, češ, saj se ne gre proti Slovincem ampak proti „klerikalcem“. Tako se bodo prihodnji teden vršile volitve v okrajni zastop mariborski. Dasi je ogromna večina tega okraja slovenska, nahaja se vendar sedanji okrajni zastop izključno v nemških rokah. Slovenci so sklenili zato se prihodnjič volitev udeležiti ter v kmetskih občinah postaviti svoje kandidate. Tu pa je zopet prikrevsal nemškutarski „Štajerc“ ter začel na vse pretege hvaliti dosedanji „nemški“ zastop, češ, da so sami „naprednjaki“ (t. j. Nemci in nemškutarji op. st.) in da je njegova t. j. „Štajerca“ sveta dolžnost zastaviti vse moči, da ne zmagajo „klerikalci“ t. j. Slovenci. Ako pa bode potem res zmagala dosedanja stranka, bode „Štajerc“ ves vesel zopet poročal, da so zmagali Nemci na celi črti. Nadejamo se pa za gotovo, da se ne vsede tej smrdljivi „gifti kroti“ nobeden Slovenec na limanice.

— Volitve v okrajni zastop mariborski vršile se bodo dne 3. februarja za veleposestvo, dne 4. feb. za veliko industrijo, dne 5. feb. za mesta in trge in dne 9. februarja za kmetske občine. Vsaka skupina voli devet odbornikov.

— Ljutomer. Slovenci imamo geslo, katero je glasna točka našega narodno-gospodarskega programa, ker le dosledno izvajanje tega gesla bo iztrebilo iz spodnještajarskih mest in trgov ono nemčurstvo, katero iz hvaležnosti do slovenskega ljudstva, katero ga redi, po svojih glasilih imenuje tolpo roparjev, razbojnikov, lju-dožrcev itd. in katero deluje proti vsakemu napredku slovenskega ljudstva. Da se slovensko ljudstvo lahko za vselej ubrani obrtnikov in trgovcev nemčurskega mišljenja, kaže slučaj, katerega hočem opisati. Pred leti je ustanovil v Ljutomeru sin vrlega narodnjaka gosp. Ivana Vaupotiča g. Aleksander Vaupotič mesnico in Slovenci so jo po večini obiskovali, misleč, da ja sin kakor oče, vrl Slovenec. Mesnica mu je uspevala prav dobro, a ko je g. Vaupotič jel kazati, da ni narodnjak, kakor oče, da je naš

nasprotnik, izostajali so Slovenci drug za drugim iz njegove mesnice, izprevidel in priznal je sam, da ne more naprej ter je zaprl mesnico. Ta slučaj nam kaže, da, ako bomo Slovenci le slovenske trgovce in obrtnike podpirali in se vedno ogibali onih trgovcev in obrtnikov, kateri sicer radi jemljejo denar od Slovencev, pač pa menda v zahvalo za to delujejo v uničenje Slovencev, ta slučaj ne bo ostal osamljen. Torej le naprej v označeni smeri!

— Ljutomer. „Murski Sokol“ namerava napraviti 7. svečana veliki sokolski kostumni venček, maske narodne noše in sokolski kroj. Ples bo za vse sloje in kroge, prav na demokratični sokolski podlagi, posebno se gleda, da bi se udeležilo dovolj kmetskih narodnih deklet v narodnih nošah in kmetskih fantov. Zanimanje za ples je v celem okraju in tudi sosednih jako veliko, pripravljajo se vsi narodnjaki in prijatelji sokolske ideje, da si dajo na ta dan v Ljutomeru „rendez-vous“. Vabila se bodo razpošiljala ta teden in kdor bi pomotoma ne dobil, naj se zgloši pri odboru. Torej vsi 7. svečana na sokolski konstumni venček v Ljutomer.

— Iz ljutomerskega okraja. Pred kratkim časom smo brali v „Domovini“, kako je preprost slovenski kmet zahteval od uradov slov dopisovanje in mislili smo, da bo to vplivalo na ude okraj. šolsk. sveta v Ljutomeru in na načelnike krajnih šolskih svetov v ljutomerskem okraju, a varali smo se. Tudi v novem letu prejemajo udje okr. šolskega sveta (okr. šolski svet ima razun c. kr. okr. nadzornika in c. kr. uradnega vodje same narodne Slovence za člane) od slavnostnega c. kr. urad. vodje Rajnerja izključno nemške vabila k sejam, ne da bi ista vrnili s pripombo, da odločno zahtevajo od vseh uradov samo slovensko uradovanje, tembolj pa od okrajnega šolskega sveta. V bližini Ljutomera je celo načelnik krajnega šolskega sveta odločen Slovenec, kateri ni v besedi, še manj pa v pismu zmožen nemškega jezika, in vendar sprejema vedno nemške dopise od c. kr. okrajnega glavarstva in drugih uradov ter žrtvuje čas in trud in hodi z nemškimi dopisi k nemščine veščim sovaščanom, da mu iste raztolmačijo. Upamc, da bodo te vrstice zadostovale, da ne bo potrebno vseh krivcev imenoma navesti in želimo, da tudi občine ljutomerskega okraja sklenejo po vzgledu občin drugih okrajev, da bodo le slovenski uradovale z uradi. Seveda bi bila naloga političnih društev tozadevno začeti kako akcijo, kakor bi bila naloga istega prirejati po gornjeradgonskem okraju, kjer že več let ni bilo nobenega shoda, kakor n. pr. pri Kapeli, Šent-Jurju ob Ščavnici, Negovi (kjer še ni bilo nikdar nobenega shoda) Gornji Radgoni politične shode. V gornjeradgonskem okraju so še občine v nemčurskih rokah in pri zadnjih volitvah v okrajni zastop so zmagali nemčurji; ako bi se pa bila

tavajo svetilnik, tožno kličoč, kakor da se boje za svojega starega prijatelja. Bil je čas, ko jim je navadno dajal ostanke svojega obeda in zato so nekateri poleteli cele k njemu. Kmalu jih je bilo vse polno, ki so obletavali krog njegove glave. Šum kril ga prebudi. Silno je plakal ter postal mirnejši in iz oči mu je odsevala sveta navdušenost. Starec da vso svojo hrano pticam, ne da bi znal, kaj dela. Nato vzame zopet knjigo. Solnce je zapadalo za Aspinwallom, da se potopi v drugo morje onstran Paname. Ali atlanski ocean je bil še obdan z bajno svetlobo. Zrak je bil čist in starec je čital dalje:

„Ti mi dušo mojo zopet boš vrnila
k onim krasnim njivam, hribčekom zelenim...“

Mrak je zbrisal vse črke z belih listov, da ni mogel dalje čitati. Starec se skloni na pečino in zapre oči. In tedaj mu vzame dušo zaščitnica Czenstochowska in mu jo ponese k onim krasnim poljanam, na kojih se je lesketalo pisano cvetje in zlato žito. Na nebu so se še blesketali dolgi pasovi solnčnih žarkov, a on je letel k svoji domovini. Gozdovi so ga pozdravili s svojim šumom in mali potočič je jel žuboreti. Starec vidi vse, kakor je bilo nekaj. Vse ga sprašuje: „Si li srečen?“ — O da, on je srečen, tako srečen! Pa glej: tam vidi krasne poljane, mile gozde, zelene gaje, cvetne vrte in lepa sela. Noč je. Na

svetilniku bi morala biti prižgana luč ali starec je sedaj v svoji rojstni vasi. Stara glava mu zleze na prsa in on sanja. Razne slike stopajo tiho in nejasno pred njegovo dušo. Ne vidi svoje rodne hiše, zgorela je v bitki; nikjer ni očeta ne matere, ker sta mu že v detinstvu umrla. Vas je drugače, kakor bi jo včeraj zapustil. Same male hišice, jarek, mlin na dve kolesi, mlaka, v kateri vsak večer regljajo žabe. Enkrat je bil v selu celo noč na straži in sedaj se mu to vse jasno prikazuje. Zopet stoji na straži. Iz daljine ga pozdravlja krčma in skozi nočno tišino sliši šum plesalcev in zvok gosli.

Čas hiti vedno naprej in nastane gosta tema. Kamor pogleda oko, povsod je samo gosta neprodorna megla, pravi ocean! Ali tu so njive in skoro se bo oglasila prepelica in kmalu bo kos zapel v grmovju. Noč je tiha in hladna, prava poljska noč; v daljavi šumi gozd, kakor valovje morja... Zora se začne rdečiti in petelini jo veselo pozdravljajo. Visoko v zraku se slišijo žrjavi. Vojak je zadovoljen in srečen. Ali niso včeraj govorili, da se bo jutri začela bitka? Oj, naj se le, on bo šel z drugimi pod svojo zastavo. Kri mu polje... Sedaj se je zdanilo in zopet se vidijo hiše, gozdi, mlin in jablane. Petelini pojo... o kako krasen je ta kraj domovinski v zarji jutranjega solnca! O edina, draga, o zlata domovina moja!

Tiho! Budni vaški stražnik sliši, da nekdo prihaja. Gotovo so drugi, da ga zamenijo.

Skawinski zasliši glas vrh sebe:

„Ej, starče, vstanite! Kaj vam je?“

Starec odpre oči in pogleda človeka, ki stoji pred njim. Prikazen sladkih sanj se mu bere iz obraza, ki se bori z ljuto jezo nenadnega rušitelja. Skawinski se hipoma zave. Pred njim stoji Johns, pristaniški stražnik.

„Kaj vam je?“ vpraša Johns „Ste bolni?“ „Nisem.“

„Vi niste na svetilniku prižgali luči in za to izgubite službo. En čoln se je razbil ob skalovju. Na srečo se ni nihče utopil, ker bi potem morali zagovarjati se pred sodnikom. Pojdite z mano, drugo izveste pri konzulu.“

Starec obledi, ker ni prižgal luči.

Nekaj dni potem je bil Skawinski na krovu parobroda, ki je vozil iz Aspinwalla v Newyork. Siromak je izgubil službo. In zopet je pred njim življenje brez miru in pokoja in zopet ga nese usoda, kakor veter odtrgan list preko morja in kopnega. Starec je bil ves potr, samo oči so se mu čudno svetile. Na tej novi poti je nosil seboj svojo knjigo. Nosil jo je na prsih in vsak čas jo je stiskal z roko, kakor bi se bal, da je ne izgubi.

Silna je ljubav domovinska. — Slovenci, gojimo jo!

v teku zadnjih let le ena sama občina po marljivem delovanju iztrgala iz nemčurskih kremp-ljev, bi bila zmaga na slovenski strani. Skoraj vsa spodnještajarska politična društva so prirejala in še prirejajo marljivo shode, a naše politično društvo razun shoda v Ljutomeru ni priredilo nobenega. Vzgledujte se po marljivem delovanju političnega društva sosednjega okraja in porabite še ostali zimski čas, ki je najbolj ugoden za shode ter pobitite med ljudstvo! Politično društvo za ljutomerski in gornjeradgonski okraj na delo! Pri zadnjih volitvah v ljutomerskem okr. zastopu je neprijetno dirnilo vsakega za procvit in napredek našega okraja vnetega človeka dejstvo, da se ni noben učitelj na izrečno željo učiteljskega društva postavil kot kandidat za okrajni zastop. Drugi stanovi, ki štejejo manj zastopnikov v okraju, so zastopani v okrajnem zastopu, samo učitelji ne. K sklepu svojega dopisa opozarjam interesovane kroge na uvaževanje učiteljstva, seveda nemčurskega mišljenja od naših nemškutarjev in mislim, da to zadostuje.

— Iz Gradca se nam poroča: Sedaj, ko se po vsi slovenski domovini vrše veselice, koncerti in plesi, tudi slovenstvo v Gradcu v tem oziru ni zaostalo. Čeravno je polno neprilik in ovir, se vendar skoro vsakih 14 dni vrši kaka priredba, ki kaže, da slovenska društva v Gradcu ne držé križem rok, ampak z veliko neumornostjo delujejo v okrepljenje slovenstva v nemškonačionalnem mestu. Zlasti akad. podružnica sv. Cirila in Metoda zastavi vsako leto vse moči v to, da se vrši njen ples kolikor mogoče sijajno. Agilni odbor nam hoče dne 9. februarja pokazati uspehe svojega truda in vse priprave kažejo, da bo ples res odgovarjal intencijam podružnice! Tega večera se bo, kakor se da sklopiti iz zanimanja, ki se kaže v vseh graških krogih, zbrala vsa graška slovenska inteligenca in tudi spodnještajarski rodoljubi nas bodo, kakor smo navajeni vsako leto, gotovo v obilnem številu posetili. Če se naši upi uresničijo, bo ta ples gotovo najsijajnejša priredba, kar jih je med Slovenci v Gradcu.

Sokolstvo.

„Murski Sokol“.

Občni zbor „Murskega Sokola“ se je vršil dne 17. januarja 1904 pri mnogobrojni udeležbi članov.

Prva točka dnevnega reda bila je izvolitev prvega častnega člana in je bil po govoru brata staroste, ki je v izbranih besedah slikal zasluge velikega biskupa Strossmayerja, isti z velikim navdušenjem vseh navzočih, ki so stoječ poslušali govor brata staroste, kot prvi častni član izvoljen. Slavnemu častnemu članu se je odpisala brzojavka, v kateri je društvo naznanilo izvolitev častnim članom in obenem izrazilo veselje na ozdravljenju Njegove Prezvzišenosti.

Še isti dan je dobil brat starosta sledečo brzojavno zahvalo:

„Vama i vašim Sokolašima od svega srca zahvaljujem. Sve vas pozdravljam i blagosilvjam. Strossmayer.“

Iz poročila tajnikovega je razvidno, da društvo šteje 73 izvršujočih, 37 podpornih in 2 častna člana.

Odborove seje vršile so se vsak mesec in zraven tega eden izvenredni občni zbor.

Sokolski krog, kakor telovadno orodje, ki je po dosedaj obstoječih skušnjah najmoderneje in najpripravnejše, naročilo se je pri znanih strokovnjaških tvrdkah v Pragi, tako da je društvo v stanu zadostiti vsem sokolskim zahtevam in predpisom.

Poročilo blagajnika se je vzelo z velikim veseljem na znanje in se je konstatovalo, da ima društvo 2701 K premoženja.

Načelnik poroča, da se je od 11. oktobra 1903 do 15. januarja 1904 vršilo 22 telovadnih vaj v 66 urah in da se je udeležilo na uro poprečno do 15 telovadcev; vadile so se redovne in proste vaje ter tudi vaje na orodju.

Predavalnih in zabavnih večerov je bilo troje. Predaval je brat starosta:

1. O razvoju Sokolstva sploh;
2. o sokolski organizaciji;

3. iz življenja in delovanja biskupa Strossmayerja.

Zadnjega večera udeležilo se je obilo narodnega občinstva, v katerem se je nahajalo veliko naših narodnih dam, in posebno mlajši bratje udeležili so se polnoštevilno, tako da je bila kavarna g. Seršena prenapolnjena. Občinstvo je z živim zanimanjem sledilo čez eno uro trajajočemu govoru brata staroste, ki je res z veliko natančnostjo slikal življenje in dela velikega biskupa djakovskega. Pri večeru sodelovalo je tudi pevsko društvo, v katerem so pevci — tudi bratje — pod vodstvom vrlega brata Zacherla zapeli nekaj moških zborov.

Volitev novega odbora vršila se je z vzkli kom in isti se je sestavil sledeče: Starosta dr. Chloupek, podstarosta Babnik, načelnik Misija ml., tajnik Schneider Fr., blagajnik Misija st., odborniki: dr. Grossmann, Fr. Stajniko, Jos. Rajh, Dijak Janko, in namestniki: Lipovec, Karba Janko, Petovar Lovro; pregledovalca računov: Zacherl in Josip Mursa.

Vsesokolskega izleta v Ljubljano udeležilo se bo okrog 30 bratov v kroju.

Za pust pripravlja se veliki kostumni venček, za post sokolska akademija in več predavalnih in zabavnih večerov.

Tudi tamburaški in pevski cdsek se pridno vadi, da pokaže že v pomladanskem času svojo izurjenost.

K točki „slučajnosti“ oglasi se k besedi brat dr. Grossmann.

V izbranih besedah nam je razjasnil delovanje našega brata staroste, med drugim naglašal, da je brat starosta bil že od početka svojega bivanja v Ljutomeru zavzet za ustanovitev „Sokola“, da je žrtvoval vse svoje duševne in gmotne moči v dosego tega cilja in da je res on prvi, ki zasluži poleg velikega biskupa postati častni član „Murskega Sokola“.

Navzoči so z burnim vzklikom izvolili brata starosta drugim častnim članom.

H koncu kličemo ti, mladi „Murski Sokol“:

„Če Sokol dvigne drzna krila,
vrabičev roj pobegne plah;
enako bodi tvoja sila,
domovju bramba, vragu strah!“
Na zdar!

Društveno gibanje.

— „Celjsko pevsko društvo“ priredi na Svečnico, dne 2. svečana 1904 v veliki dvorani „Narodnega doma“ v Celju igro „Njen korporal“, burko s petjem v 5. dejanjih. Pri predstavi sodeluje pomnožen orkester celjske narodne godbe. Blagajnica se odpre ob pol 7. uri. Začetek točno ob pol 8. uri. Vstopnina: Sedeži v pritličju 1. in 2. vrste: K 240, od 3. do 7. vrste K 160, od 7. vrste naprej K 120. — Sedeži na balkonu K 120, stojišča v pritličju 80 vin., stojišča na balkonu 60 vin., dijaške in vojaške vstopnice 40 vin. Vstopnice ima v predprodaji trgovina Dragotin Hribarja.

— „Diana“, kopališka reg. zadruga v Celju z omejeno zavezo ima občni zbor dne 6. svečana 1904 v prostorih celjske posojilnice v „Narodnem domu“ ob 6. uri zvečer. Dnevni red: 1. Odobrenje računov. 2. Volitev načelstva: 3. Razni nasveti. Za načelstvo: dr. Ivan Dečko.

— Vabilo na kostumni venček, ki se vrši v soboto dne 6. svečana 1904 v plesni dvorani „pri kroni“ v Žalcu v korist družbe sv. Cirila in Metoda. Godba c. in kr. varaždinskega pešpolka baron pl. Giesl št. 16. v Zagrebu. Vstopnina za osebo 2 K, za obitelj 5 K. Začetek ob 8. uri zvečer. Priti je po možnosti kostumovano ali v promenačni obleki. Vabilo velja kot legitimacija za vstop.

— Prostovoljna požarna bramba pri Sv. Martinu na Paki priredi v nedeljo, dne 7. svečana t. l. ob 7. uri zvečer veselico z gledališko predstavo „Eno uro doktor“ in petjem v prostorih g. Antona Steblovnika tik železniške postaje. K obilni udeležbi vabi odbor.

— Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo zboruje na Svečnico ob 1. uri popoldne v Šmarju.

— Kmetsko bralno društvo na Planici pri Framu imelo bode v nedeljo, dne 31. t. m. ob 3. uri popoldne v šoli svoj občni zbor, h ka-

teremu vse p. n. ude in prijatelje bral. društva najvljudneje vabi odbor.

— Sv. Marjeta nižje Ptuja. Naše bralno društvo bode imelo na svečnico, dne 2. februarja t. l. po večernicah v šoli občni zbor z navadnim sporedom. Društvo je dalo napraviti lep in prostoren oder za gledališčne predstave in bode priredilo v nedeljo, dne 7. februarja 1904 veselico s petjem in gledališno igro „Eno uro doktor“. Ker plačajo udi za vstopnico k tej veselici polovico manj, nego neudi, zaradi tega je umestno, da pristopi vsak rajši kot ud k našemu bralnemu društvu. Vsi pošteni gospodarji in gospodinje, vsi pridni mladeniči in dekleta se vljudno vabijo, da se gotovo udeležijo občnega zbora in da pristopijo kot udje k našemu važnemu društvu.

— Kmetsko bralno društvo na Hajdini pri Ptujima ima na Svečnico po večernicah v Grharjevi gostilni občni zbor s tamburanjem in petjem, s kratkim prizorom in srečolovom.

— Bralno društvo pri Sv. Križu na Murskem polju priredi veselico dne 2. svečana v gostilni g. Hauptmana ob 3 uri popoldne s tem sporedom: 1. Pesem: „Slovenska zemljica“, mešani zbor. 2. Deklamacija. 3. Pesem: „H šica očeta“, mešani zbor. 4. Slavna pravda med malim in velikim. 5. Pesem: „Nazaj v planinski raj“, mešani zbor. 6. Slavnostni govor. 7. Pesem: „Triglav“, mešani zbor. 8. Igra: „Črevljari in bogatin“ v enem dejanju, priredil č. g. kaplan Mat. Semlič. Pri prosti zabavi šaljevi srečolov. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

— Akad. podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Gradcu najvljudneje vabi na ples, ki ga priredi v torek, dne 9. februarja 1904 v steinfeldskih dvoranah (Steinfelder-Säle, Münzgrabenstrasse 10). Svira godba 2. bosn. herc. pešpolka. Začetek ob pol 9. uri zvečer. Vstopnina za osebo 3 K, za obitelj (3 osebe) 7 K. za dijake 2 K. Člani akad. podružnice so prosti vstopnine. Preplačila se hvaležno sprejemajo. Odbor.

Narodno-gospodarske novice.

Našim vinogradnikom.

(Napisal Ivan Vuk.)

(Dalje.)

Vitis Rupestris

po našem skalna trta, katere je tudi mnogo raznovrstnih vrst, in izmed teh pa najboljša Rupestris monticola (Rupestris de Lot). Ta je tudi pri nas precej razširjena. Na severnih straneh se naj ne sadi, ker ne dozori dobro in rada zmazne. Rupestris monticola je najboljša za težke, kamene in apnene zemlje, kjer raste bolje kakor prej imenovane. Raste celo v zemlji, v kateri je več kot polovica apnenca, t. j. do 60%. V korenini se rada in zaraste pri cepljenju zelo, da se komaj pozna. Les je močan in debel.

Razun teh vrst se še jih navaja več, ki so tu ali tam v porabi. Vendar te razne vrste v nekaterih krajih trpe preveč od trtne uši in drugih boleznih. K tem spadajo: Rupestris Martin, Rupestris Fortwort, Rupestris Metallica. Pač pa se nahaja še ena vrsta, ki se je izkazala z ne navadno krepko rastjo, neobčutljivostjo zoper trtno uš in druge bolezni, ter raste tudi v apneni zemlji. In to je Rupestris št. 9. (Goethe). Ta je zelo pripravna za spodnještajarske razmere in posebno v radgonskih gorica h jo radi sade.

To so ameriške trte, ki imajo pomen za nas. Drugih ne bomo iskali. Tam pa, kjer se te še ne obnašajo povsem dobro, kakor n. pr. na Spodnjem Avstrijskem, tam si morajo gledati za drugimi. Tudi se delajo poskusi s križanimi trtami ki so nastale vsled križanja ameriških in evropskih trt. Imamo pa še ameriške trte, ki tudi rode. Vendar nimajo te za nas nobenega velikega pomena, ker ali se ne ustavljajo dovolj trtni uši, ali pa rode sad, ki ni mnogo vreden ter daje trpko vino, katerega kupci zelo neradi in po nizki ceni kupujejo. Tako mimogrede se pa hočem nekaterih vendar dotakniti. To so:

Elvira

je zelo močne rasti in tudi prav rodovitna, srednje visokosti in zeleno-bela. Okusa je dobrega, sličnega vrtnim jagodam. Raste tudi na severnih legah in da belo, še precej dobro vino.

Druge slovenske novice.

— **Značilno.** Na prvi državni gimnaziji v Ljubljani so bili s tekočim šolskim letom nameščeni štiri gg. suplente, ki dobivajo svojo remuneracijo. Začetkom novembra je urad za odmerjenje pristojbin poslal gg. suplantom plačilne naloge, naj plačajo pristojbino od remuneracije. Ti pa so odklonili plačilne naloge, ker so bili nemški, ter zahtevali slovenske. Sedaj pa je urad za odmerjenje pristojbin naznanil gimnaz. ravnateljstvu, da naznani gg. suplente dežel. šolskemu svetu, ako ne sprejmo nemških plačilnih nalogov, češ, da je uradni jezik nemški. Ali je treba še kaj več?

— **Električni tok usmrtil delavca.** Iz Hrušice se poroča: 22. t. m. popoldne je električni tok usmrtil 20 letnega delavca Kuharika, ki je bil zaposlen z mazanjem motorja. Pri tem delu je prišel preblizu električni žici in električni tok ga je zgrabil ne levi strani vratu. V kakem položaju se Kuharik nahaja, je prvi zapazil inženjer Čížek, ki je takoj zankazal, da se naj izloči električni tok. Ko se je pa to zgodilo, se je Kuharik zgrudil mrtev na tla.

— **Kočevski „Studentenheim“.** Kočevarji, ta kranjski „Kerndeutschvolk“ tam doli ob hrvatskokranjski meji dobe kmalu višjo gimnazijo pa „Studentenheim“. Največ bo zanj prispevala mestna občina pa kočevska hranilnica. Vse to v germanizatorične namene.

— **Slovenska obravnava na Koroškem.** Dne 21. t. m. je bila pri sodišču v Velikovem neka kazenska obravnava radi razžaljenja časti. Tožil je dr. Mravlag iz Maribora. Dr. Brejo kot zagovornik in župnik Mažir kot priča sta brez vsakih ovir govorila slovenski. Sodnik je bil pristav Thurn, ki je še pred 6 tedni ista dva gospoda radi slovenskega jezika hotel kontu macirati! Drugi veter je začel pihati.

— **Slovensko društvo v Beljaku.** Nemški listi poročajo, da se v Beljaku snuje slovensko izobraževalno društvo „Dobrač“. „Grazer Tagblatt“ pravi, da naraščajoča slovenska organizacija na Koroškem dá Nemcem mnogo misliti. Naš odgovor na to bodi: „Slovenci, pogumno branite svojo zemljo“!

— **Umrli** je v Sežani dne 23. t. m. gospod Makso Hrovatin, c. kr. sodni adjunkt. Pokojnik je bil član Hrovatinove rodbine v Vipavi, preljubljen in čislán, vsled česar se njega zgodnja smrt na sploh tako bridko občuti. Truplo so pripeljali v Vipavo.

— **Goriške deželne naklade.** Dne 30. dec. je zadobil najvišje potrjenje sklep deželnega odbora goriškega, s katerim se bo pobiralo za tekoče leto sledeče naklade: na zemljiški davek, 20%; na hišnorazredni davek, 20%; na splošni obrtni davek, dohodninski davek itd. 30%; na užitnino, vino, mošt, meso 120%; na pivo je določena davščina 1 K 70 v od vsakega hektolitra.

— **Predržna tatvina** se je zgodila v Trstu in sicer pri belem dnevu in takorekoč pred nosom policije. Neznani tatovi so vlomili v skladišče trgovca Chierinija, odprli siloma njegovo pisarno in odnesli železno blagajno, v kateri je bilo 5000 kron. Blagajno so našli na stari cesti na Opčine, a bila je izpraznjena. O tatovih ni ne duha, ne sluha.

— **Slovenski duhovnik podedoval 15 milijonov dolarjev.** Iz Šent Paula, Minn. poročajo: Nadsodišče je potrdilo razsodbo okrajnega sodišča St. Louis county v pravdi Katarine Muller in drugov proti Rev. Košmrlju v Duluthu, s katero se je zadnjemu in sozatožencem prisodilo posestvo, ki ima baje vrednost 15 000 000 dolarjev, okrog 75 milijonov kron našega denarja. Posestvo je bilo prej last Iv. Mullerja, ki je pred par leti umrl. Ne dolgo pred smrtjo si je izposodil od Rev. Košmrlja neko svoto denarja ter dal duhovnu za varščino hipoteko na posestvo. Po Mullerjevi smrti je Rev. Košmrlj hipoteko iztožil ter dobil s tem posestvo. Tožiteljica Katarina Muller je doma iz Detroita in trdi, da je vdova umrlega Iv. Mullerja. Ona je zahtevala posestvo nazaj, češ, da ni mogel dati Muller nikake hipoteke na svoje zemljišče brez privoljenja in podpisa svoje žene ter da ni dala niti svojega privoljenja, niti ni listine podpisala. Pravda pri okrajnem sodišču v Duluthu je bila odločena

proti njej in ona je vložila pri nadsodišču priziv z istim neuspehom. Glavno vprašanje v pravdi je bilo, ali je bila tožiteljica žena umrlega Iv. Mullerja. Nadsodišče je to vprašanje v soglasju z nižjo instanco zanikalo.

Politični pregled.

— **Avstrijska delegacija.** Proračunski odsek avstrijske delegacije je vzel na znanje poročilo o kreditu za zasedeni deželi, Drž. fin. minister Burian je odgovarjal na razna vprašanja in predloge okupacijskega kredita. Sledila je razprava o proračunu za mornarico. Pergelt je utemeljeval zahtevo, da se izplača prvi rok 2,200 000 K za zgradbo nove oklepne ladje. Na vprašanje Baernreitherjevo je poročevalec odgovoril glede naročevanja mornariških potrebščin, da se ne naročajo le iz tuzemstva, in da se celo veliki topovi, ki smo jih dozdej dobivali iz Krupove tovarne, izdelujejo pri tvrdki Skoda v Plzinu. Za vojne ladje se naroča angleški premog, in od drugod se uvažajo razni stroji in orodja, ki se doma ne izdelujejo. Vojaška mornarica nadaljuje poskuse za uvedbo brezžičnega brzojava in se je že zdaj mornarici posrečilo na daljo 60 pomorskih milj doseči lepe uspehe. Glede podmorskih čolnov se je težko izjaviti, ker glede tega vlada pri vseh državah največja tajnost. Naprava takih čolnov je zvezana z velikimi stroški, razun tega se vrše glede tega šele prvi poskusi. Proračun za mornarico je bil sprejet v popolnem obsegu, dovoljen je bil nakladni kredit.

— **Čehi in Nemci.** Z ozirom na pravna pogajanja med Čehi in Nemci nočejo Nemci priznati, da je treba vseučiliško vprašanje postaviti v središče pogajanj, in zahtevajo, da je prvo vprašanje narodna delitev Češke, šele potem morejo priti na vrsto druga vprašanja.

— **Italijanska pravna akademija.** V ponedeljek se je vršilo daljše posvetovanje med ministrskim predsednikom Körberjem, naučnim ministrom vit. Hartlom in tržaškim namestnikom grofom Gössom zaradi ustanovitve italijanskega vseučilišča. Zadeva je baje v toliko dognana, da se italijanska pravna akademija vsekakor ustanovi, na jasnem si le še niso, ali se naj ustanovi v Trstu ali v Gorici.

— **V ogrski državni zbornici** je poslanec Ugron govoril zoper rekrutno predlogo in izjavil, da mora habsburška dinastija z Madžari lepše postopati, a zdaj se zdi, da je Ogrska njena zakonska polovica, s katero sme grdo ravnati. Glede jezikovnega vprašanja v armadi se je izjavil, da je strateško dokazano, da vojska ne sme skupno v enem oddelku operirati, temveč v štirih ločenih delih. Torej skupnost armade ne more biti ovira madžarskemu armadnemu jeziku. Tisza je bil na Dunaju pri cesarju in mu je pojasnil sedanji parlamentarni položaj. Določila sta menda, da se snide ogrska delegacija dne 3. februarja. Glede parlamenta zdaj še ni časa seči po skrajnih sredstvih zoper obstrukcijo.

— **Srbija.** V Belgradu so zaprli bivšega ministra Todorovića in tajnika kralja Aleksandra dr. Petronjevića, ker sta si baje prilastila mnoge denarja iz državne domene. Kakor znano, je bil Todorović pri kraljevem umoru dne 11. junija tudi napaden in ranjen. — Iz ječe so izpustili niške časnike, ki so bili zapleteni v znano zaroto. Bati se je bilo demonstracij, toda časnike so pričakovali le sorodniki in prijatelji. Razpšljejo se po raznih garnizijah po deželi.

— **Balkan.** Vkljub obljubam turške porte, da hoče reformirati, in vkljub izjavam, da pomilosti vse begune, se je mohamedansko prebivalstvo polastilo posestva in zemlje ubeglih Macedoncev. Po verjetnih poročilih so si mohamedanci v desetih vaseh prilastili vsa zemljo, ker so pravi lastniki pobegli na Bolgarsko. Ponekje so zasedli Turki celo hiše begunov. — Ruski in avstrijski civilni agent potujeta po treh vilajetih ki so jima v delokrog odmenjeni, da se orijentirata in proučita obstoječe razmere.

— **Nemčija.** V državnem zboru je še vedno na dnevnem redu poljska politika. Poslanec Porsch je govoril o Poljaki in Gornji Šleziji. Rekel je, da so zmešnjave šele nastale, ko je vlada vpeljala nemški jezik v veronauk. Posl.

Starzynski, Poljak, je odgovarjal. Napadal je notranjega ministra radi besed, da imajo Poljaki le ubogati. Ostro obsoja prusko politiko, ki hoče Poljake kamenjati. Ves poljski narod je ogorčen, kot vzrok za to počenjanje ima vlada le frivolne fraze. — Predsednik poznanskega nadsodišča je poklical k sebi vse poljske uradnike in jim objavil ministrski razglas, v katerem se jim prepoveduje vlagati denar v poljske banke. Če imajo že vložene, ga imajo nemudoma vzeti vrn.

— **Ruska in Japonska.** Ruska vlada želi, da se razpor z Japonsko mirnim potom poravnava. Zato je v svojem zadnjem odgovoru dovolila Japonski najdalekosežnejše koncesije. Navzlic temu Japonske ta odgovor ni zadovoljil, vsled česar se v ruskih vladnih krogih sodi, da Japonska noče, da bi se rešil konflikt mirnim potom, ampak hoče vojno na vsak način. — V Koreji so nastali nemiri, ki so v prvi vrsti naperjeni proti Japoncem in Amerikancem. Japonci dolže Ruse, da so te nemire povzročili, da bi javno mnenje v Koreji naščuvali proti Japonci. Dejansko smatra večji del Korejcev Japonce za svoje sovražnike, ki hočejo dobiti Korejo v svojo popolno oblast, dočim so prepričani o Rusih, da so njih prijatelji, ker nasprotujejo japonskim naklepom.

— **Vstaja v nemški Afriki.** Po ovinkih prihajo grozna poročila iz južnozpadne Afrike. Prvotno prebivalstvo od kaplanske do portugalske meje se je vzdignilo. Mesto Windhoek oblega 8000 oboroženih divjakov. Že več dni so obsedeni brez zveze z zunanjim svetom. Železnice in telefonske naprave so razdrte. Hereroji so grozoviti. Vse tuje naselbine sežigajo, naseljenice, trgovce in njih rodbine pa pobijajo.

Književnost in umetnost.

— **Drugi komorno-glasbeni večer** v „Narodnem domu“ v Mariboru dne 17. t. m. je sijajno dokazal, da tisti dvomljivci niso imeli prav, ki novemu podjetju niso prerokovali lepe bodočnosti. Kajti akopprav je bilo ne malo našega občinstva, ki sigurno niso radi zamudili redke prilike tako izrednega glasbenega užitka, baš ta dan zadržano po drugih slavnostih in zabavah, ki so se priredile na različnih krajih isti dan, da se niso mogli udeležiti našega večera, se je zbralo itak toliko število poslušalcev, da celo v veliki dvorani „Narodnega doma“ ni bilo zapaziti neprijetnih praznin. — Vredno je, da se posebej omeni, da se je zbralo tudi iz manj izobraženih slojev prav čedno število poslušalcev, ki so zvesto poslušali jim neobičajne zvoke. Slovenska čitalnica v Mariboru si bode pridobila za izobrazbo in oblaževanje ljudstva posebne zasluge, ako bode tudi z naprejem z malo vatopnino omogočila tudi tem slojem naroda poset komornih glasbenih večerov. To ji pa bode mogoče, ako slavna posojilnica mariborska prepusti, kakor se je zgodilo tokrat na vsega priznanja vredni način, dvorano brezplačno v take svrhe. Osobito pa je dolžnost vseh udeleženi krogov, da na vsak način olajšajo dijaški mladini poset teh glasbenih večerov. Po pravici zahteva današnja pedagogika, naj se močneje povdarja umetniška izobrazba celo pri otrocih v ljudski šoli; koliko bolj velja ta zahteva pri srednješolskih učencih, ki hrepene po višji izobrazbi, in kako skromne so prilike, ki jih v to nudi srednja šola! Kaj čuda, da se izgovarjajo nekateri celo akademiško izobraženi gospodje, da opravičijo svojo odsotnost, z osupnimi besedami: „Taka godba je prav lepa, ampak jaz ne razumem nič o godbi.“ Jeli torej moraš res biti izvršujoč umetnik, da moreš uživati godbo? Potemtakem bi bilo slabo s cenjeno gospo Muziko. Ni dvombe, da muzikalški izobraženo in navajeno uho vloví marsikatero lepoto umetnine, ki manj ali prav nič izobraženemu ušesu uide. Od druge strani pa je tudi neoporečno dejstvo, da izmed vseh dojmov, ki od zunaj trkajo ob vrata naših čutov, slišni dojmi najbolj neposredno udarjajo na naše srce. Torej le pridi in poslušaj, in kmalu te bodo vzeli sladki glasovi v svoje mreže. In čim več boš slišal, tembolj ti bode ugajalo. — In kako se je izvajal spored? Že prva točka, Mendelssohnov kvartet op. 12., ki se odlikuje po svoji sentimentalnemu nagibajoči melodioznosti in je torej tudi lajku lahko razumljiv, je poslu-

šalce močno prijel in je ustvaril nekako toplo razpoložnost v dvorani. Osobito sta zgrabila poslušalce ščebetajoča, z veliko preudarnostjo predavana „kanconeta“ in izraziti „andante“, s svojimi z velikim uspehom povdarjanimi, širokimi largo-mesti, Raffova kavatina s svojo sladko melodiko, ki se je igrala z ostrimi povdarki kakor tudi Brahmsov ogrski ples, ki se je podajal s temperamentom pravcatega cigana, nista mogla zgrešiti učinka na uho, bodisi tudi nenačujeno takih zvokov. Klavir kot spremljajoč instrument je diskretno ostajal, kakor se spodobi, v ozadju.

Kot nov, večini tudi muzikalno izobraženih slušalcev doslej nepoznan skladatelj je stopil pred nas Jindřih Káan. „Adagio“, katerega razvnmajoči akordi in s sredinami v mehko barvenost preliti, zamolkli glasovi so se predavali s čudovitim „pp“, je učinkoval kakor načistjša harmonija na orglah.

Dvcrakovemu kvintetu op. 77. gre z ozirom na muzikalno vrednost med predavanimi komadi prvo mesto. Izvajanje te skladbe je zahtevalo od umetnikov največje znanje, njeno shvatanje in razumevanje pa tudi od poslušalcev največ glasbene izobraženosti. Slednjemu slučaju je tudi pripisati, da ta točka ni prišla, navzlic briljantnemu izvajanju, do polne veljave. Tako velikansko skladbo tudi izkušen in vaje glasbenik zamore polno shvatati šele, ko jo je večkrat slišal. Zategadel si ne moremo kaj, da ne bi izrekli želje, da bi se ta točka še enkrat postavila na program, takrat menda dopolnjeno z vsemi naslednjimi stavki kvinteta.

In kaj naj nazadnje rečemo o naših umetnikih? O njih se sliši samo en glas: Blagor nam, da jih imamo! Redkokdaj bode mogoče v mestu, velikosti Maribora ali tudi v dvakrat tolikem mestu združiti takšen ensemble — umetnikov. Vsak izmed njih zastavi, navdahnjen s sveto gorečnostjo za vzvišeno stvar, požrtvovalno vse svoje odlično znanje. Pred vsem smo občudovali fino, vseskozi umetniško shvatanje misli in čustev, ki jih je skladatelj hotel izraziti s svojo skladbo. To kaže na spretno in razumno vodstvo. Nič manj pa se nimamo čuditi, kako precizno so se vjemala in objemala posamezna godala, kako nežno so se vselej privijali glasovi glasu voditelju, kako vestno in natančno se je opazovala primerna dinamika in različni tempi. In vse to, ko še le kratek čas skupno igrajo in imajo tako redkokrat priliko vkup igrati! To je le mogoče, če je vsako posamezno godalo v rokah umetnika. Častitamo gospodom na tem izrednem uspehu in prosimo jih tudi, naj ne opešajo v vse hvale vrednem stremljenju. Hvaležnih poslušalcev jim ne bode nikoli zmanjkalo, ampak njih število se množi od koncerta do koncerta.

— „Slovenski Sokol“, 1. letnik, št. 1. Končno je vendarle naše Sokolstvo dobilo svoj strokovni list. Z veseljem smo ga sprejeli, kajti prepričani smo, da bo list pod spretnim vodstvom načelnika ljubljanskega „Sokola“, gospoda dr. Viktorja Murnika, postal res prava duševna hrana naših sokolskih društev. Posebno letos, ko se namerava prirediti velikanski vsesokolski izlet v Ljubljano, je tak list res živo potreben, kajti le v njem se morejo posameznim društvom in posameznikom dati brez daljnega nepotrebne pisarjenja vsa potrebna pojasnila. Pa tudi za nadalje je list neobhodno potreben, kajti vsaka organizacija mora imeti glasilo, v katerem se more razvijati razprava o društvenem življenju, dejanju in nehanju. Gotovo so vsi slovenski časopisi radi na uslugo slovenskemu Sokolstvu, ali vendar je lastno glasilo vse kaj drugega. Tu je „Sokol“ sam gospodar, ne vezan na čas in prostor. Kakor smo torej rekli, pozdravljamo z največjim veseljem ustanovitev „Slovenskega Sokola“. Vsebina 1. številke je sledeča: 1. Bratje Sokoli! (Poziv na naročbo). 2. Pogled nazaj in naprej. 3. Sokolski telovadni sestav. 4. II. izlet slovenskega Sokolstva. 5. Vestnik slovenskega Sokolstva. 6. Raznoternosti. List izhaja enkrat na mesec in sicer 25. vsakega meseca. Cena za vse leto 2 K 50 v, posamezna številka 24 v. Cena je tako nizka, da si list naroči lahko vsak Sokol. Želimo, da bi se list razširil povsod, kjer je le količjak zanimanja za Sokolstvo, posebno pa, da bi prebudil ona slovenska sokolska društva, ki

so v zadnjem času nekako zadremala. V to mu kličemo krepak „na zdari!“

Bratje Sokoli

Opozarjamo vas še enkrat na XXI. občni zbor v soboto ob 8. uri zvečer.

Št. 74.

(36) 1

Razpis natečaja.

Mesta učiteljev oz. učiteljic.

Na sledečih šolah III. krajevnega razreda namesti se s pričetkom poletnega tečaja 1904 po eden učitelj, oziroma učiteljica definitivno:

1. na trirazredni ljudski šoli v Gotovljah, okraj Celje;
2. na trirazredni ljudski šoli v Gomilskem, okraj Vransko in
3. na štirirazredni ljudski šoli v Št. Jurju ob Taboru, okraj Vransko.

Pravilno opremljene prošnje naj se postavnim službenim potom vložijo do 15. svečana t. l. pri dotičnih krajnih šolskih svetih.

CELJE, dne 15. prosinca 1904.

Naznanilo.

Registrovana zadruga „Hranilno in posojilno društvo v Ptuj“ ima

20. občni zbor

dne 11. februarja t. l. ob 11. uri, oziroma ob pol 12. uri predpoldnem v „Narodnem domu“ v Ptuj.

DNEVNI RED:

1. Poročilo ravnateljstva, predložitev računskega sklepa in bilance za l. 1903.
2. Poročilo revizorjev.
3. Posvetovanje in sklepanje o porabi čistega dobička.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Če se ob 11. uri ne zbere zadostno število zadružnikov, vrši se ob pol 12. uri istega dneva po naznanjenem dnevnem redu zborovanje pri vsakem številu navzočih. Zadružniki se vabijo na udeležbo.

Na Ptuj, dne 25. januarja 1904.

(42) 2-1

Ravnateljstvo.

Gimnazijski abiturijent

zmožen slovenščine, hrvaščine in nemščine v govoru in pisavi želi mesta v odvetniški pisarni. Vstop takoj. Ponudbe naj se pošljejo uredništvu (44) 3-1 „Domovine“ pod „M. 12“.

V najem

se da gostilna, njive in vrti.

Naslov pove upravništvo „Domovine“ v Celju.

(45) 1

Delniška družba združenih pivovaren
Žalec in Laški trg išče

založnika

za zalogo piva na deželi. (41)

Prositelj ima položiti 1000 K kavicje. Prednost imajo oni, ki so že vodili kako zalogo piva.

Ponudbe naj se pošiljajo pod naslovom:

Delniško-pivovarniška družba v Ljubljani.

Ugodna prilika!

Radi preoblega posla in dela prodam svojo že dobro vpeljano trgovino papirja in papirnih izdelkov ter pisarniških in šolskih potrebščin z zalogo tiskovin v Ljubljani, Schellenburgove ulice št. 4. Ugodna prilika je to tudi za žensko, ki si s par tisoč goldinarji zagotovi lahko dobro in uspešno eksistenco.

Ponudbe Dragotin Hribar-ju v Ljubljani.

Dr. med. Kašpar
večletni praktični zdravnik
ordinira kakor poprej v hiši št. 96
na Vranskem.
Da odpotuje, je neresnično!

Mlinsko orodje

šele par let v rabi, skoro čisto novo, s tremi pari kamnov in stopami ter sploh z vsem k mlinu spadajočim orodjem je

== naprodaj ==

po zelo nizki ceni. Urejeno je vse po najnovejšem načinu z jermenji. (38) 3-2
Kje, pove upravništvo „Domovine“.

Hiša

z vsemi gospodarskimi poslopji, vrtom, travnikom in hosto v Žalcu št. 18, je pod ugodnimi pogoji

== naprodaj. ==

Vse natančnejše se izve pri Jakobu Gajbiču v Dobrišivasi št. 6 (37) 2

Prodajalka

popolnoma izurjena v trgovini mešanega blaga poštenega značaja, z večletnim spričevalom, se takoj pod ugodnimi pogoji sprejme pri Ivanu (26) 4-4 Meketu v Hrastniku.

Učenca

s primerno šolsko izobrazbo, sprejme takoj tiskarna D. Hribarja v Celju.

Razglas.

Dne 3. februarja t. l. se bodo po minueno licitaciji oddala razna dela pri podružnici Sv. Lovrenca v Loki pri Zidanem mostu v skupnem znesku 5800 K in sicer zidarska in tesarska dela v znesku 5399 K in mizarska v znesku 401 K.

Vsak licitant mora poprej položiti kot vadij 10 % proračunane vsote.

Podrobni, od c. kr. namestnije v Gradcu z odlokom od 5. oktobra 1903, št. 44.208 potrjeni proračun je na vpogled v župnijski pisarni v Loki.

Licitacija se bode vršila ob 10. uri predpoldne v župnišču v Loki.

Predstojništvo cerkve Sv. Lovrenca v Loki (39) 2-2 pri Zidanem mostu.

Izplačujoče se postransko opravilo

brez posebnega truda in izgube časa najdejo spoštovane osebe vsakega stanu in povsod s prevzetjem zastopa avstrijske družbe prve vrste, ki sprejema „zavarovanja proti požaru, steklu, proti škodi pri prevažanju, proti tatvini po vltomu in življenja“. — Ponudbe pod „1798“, Gradec, poste restante.

Svoji k svojim!

Za svečnico

priporoča (21) 6-5

častitim cerkvenim predstojništvom, trgovcem in cenj. občinstvu svojo bogato zalogo voščenih sveč in zvrtkov najrazličnejših velikosti in oblik, sploh vse, kar spada v to stroko.

Postrežba točna in solidna. * Cene zmerne.

Lovro Pokorny

svečar v Celju

Gledališka ulica št. 5 (Theatergasse).

Svoji k svojim!

Edina domača trgovina v tej stroki!

Edina domača trgovina v tej stroki!

Sveže tropine

(10) 3-2

(treberji)

se dobivajo vsak dan v delniški pivovarni v Žalcu in Laškem trgu.

Salvator-balzam

(Liquor-aromatic)

Najuspešnejše domače sredstvo pri trganju (migreni), zobobolu, glavobolu, pri krču in raznih želodčnih in črevnih boleznih; ozdravi maternico, krepi vid in je v vsakem pogledu univerzalno domače zdravilo prve vrste.

Cena zavoju 12 stekleničic z navodilom 5 kron, če se denar naprej pošlje na spodnji naslov.

KAŠELJ

ozdravi hitro in temeljito že od nekdaj znanó domače zdravilo

trpotčev sok

Cena stekleničici z navodilom in pošt-nino vred, ako se denar naprej pošlje, 2 kroni 40 vinarjev.

Naslov za naročbe: (400) 24-14

Fr. Riedl-na lekarna pri Salvatorju v Varaždinu šte. 104.

*Poljedelci, vinogradniki in živinorejci***pozor!****Tomažovo žlindro**

kakor druga umetna gnojila za travnike, polja, hmelj in vinograde;

Starckovo klajno

ali redilno apno, najboljši pod-pomoček za dobro rejenje domačih živali, priporoča in pošilja navodila brezplačno

trgovina z železnino „Merkur“**Peter Majdič, Celje.**

Bogata zaloga raznovrstne železnine, poljedelskega orodja in strojev.

TRSNE ŠKARJE!

Zdravje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nenadkriljive kapljice se uporabljajo na notranje in zunanje bolezni. Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri boleznih na želodcu, ublažujejo katar, urejajo izmečke in odpravijo naduho, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Delujejo izborni proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezih ter koliko in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico. Te kapljice so najboljšo sredstvo proti bolezni na maternici in modromu in raditega ne bi smele manjkati v nobeni meščanski in kmetijski hiši.

Naročuje se edino in točno le pod naslovom: MESTNA LEKARNA, ZAGREB, Gornji grad št. 25, poleg cerkve sv. Marka. — Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanajstotina se ne pošilja. Cena je naslednja in sicer franko dostavljena na pošto:

1 ducat (12 stekl.)	4 K
3 ducati (36 „)	11 „
5 ducat. (60 „)	17 „
10 ducat. (120 „)	32 „

Ustanovljena leta 1360.

**Mestna lekarna
ZAGREB**

Markov trg št. 36.

(1) 20-3

Zdravje je največje bogastvo!

Dragotin Hribar

trgovina knjig, papirja, pisalnega in risalnega orodja; tiskarna in knjigoveznica

priporoča gosp. trgovcem in slavnemu občinstvu svojo veliko zalogo vsakovrstnega papirja za pisarne, pisma, risanje in zavijanje, raznovrstno barvanega svilnatega (za cvetlice), za vezanje knjig itd., zalogo raznih risank in pisank, in posebno le lastno zalogo najboljših zvezkov pod imenom: »Spodnještajerska zaloga risank in pisank«; Hardtmuthovih in drugih svinčnikov in angleških peres po originalnih tovarniških cenah.

Dalje priporoča zavitke za pisma raznih velikosti in barv, peresnike, črnilo, tablice, črtalnike, brisalke, krede, gobice, pušice in škatle za peresnike, torbice, knjižice za beležke, trgovske knjige, pečatni vošek itd. po najnižjih cenah.

Posebno lep izbor papirja in zavrtkov v mapah in elegantnih škatljah. — Najbolje strune za citre, gosli in kitare. Velik izbor albumov za fotografije in spomenice, map za pisma in papirje, tintnikov, okvirje za fotografije, listnic itd.

Šolske in molitvene knjige; prekupecem še poseben popust. Sv. podobice v vseh velikostih po najnižjih cenah. Preskrbi se tudi vsakovrstni tisk na podobice.

v Celji

priporoča se p. n. gg. duhovnikom, pisateljem, založnikom in slav. občinstvu za vsakovrstno izvrševanje tiska po najnovejšem okusu in najelegantnejši obliki v raznovrstnih barvah. Izdeluje knjige, brošure, časopise, letna poročila, prospekte, vstopnice, dekrete, plakate, vabila, vožne liste, mrtvaške liste, vizitnice, naslovnice, cenške, imenike, kuverte s firmo, pobotnice, pravila, tabele za urade itd. — Vedno v zalogi so obrazci za posojilnice, sodnije, občine, šole itd.; kakor tudi v več krasnih barvah tiskane diplome za častne občane in častne člane.

V moji knjigoveznici se izvršujejo vsa knjigoveška in galanterijska dela, bodisi priprosta kakor tudi najfinejša priznana trdno in ukusno. Ker je moja knjigoveznica preskrbljena z vsemi potrebnimi stroji najnovejše sestave, vsprejema ter cenó in kar najhitreje izvršuje tudi največja naročila.